

De bijbel is ook een boek

[...] En nu is er het debuut van Franca Treur, *Dorsvloer vol confetti*, over de twaalfjarige Katalijne uit een bijbelvast boerengezin op het Zeeuwse platteland. Treur werpt zich misschien nog wel het meest op als erfgenaam van de romans van Maarten t Hart, die bijvoorbeeld in *De jakobs ladder* gedetailleerd de beknellende leefregels van een gereformeerde geloofsgemeenschap beschrijft. Treur doet hetzelfde, maar met één verschil: bij haar is het geen antigodsdienstbetoog. Ze probeert geen zielig verhaal te vertellen, ze wil haar lezers niet het hypocriete van godsdienst inwrijven.

Dorsvloer vol confetti (wat een mooie titel) is een opvallend tedere roman. Katalijne is het enige meisje in het gezin. Dagelijks ondergaat ze de pesterijtjes van haar broers, en toch vormen de kinderen binnen het gezin een eenheid die samenspannt om de leefregels van de ouders en de kerk iets soepeler te maken. Het is raden hoe autobiografisch de roman is. Franca Treur, geboren in 1979, groeide zelf op als boerendochter in Walcheren. Dat zal verklaren waarom Treur zo waanzinnig gedetailleerd kan schrijven. Juist door alle kleinigheidjes, de titels van de familietijdschriften die vader en moeder lezen, overtuigt Treurs portret helemaal. [...]

Op een verdeckte manier gaat *Dorsvloer vol confetti* over de kracht van taal en verhalen. Het eerste wat wordt opgemerkt over vader is dat hij altijd dezelfde dingen zegt, dezelfde anekdotes vertelt, dezelfde uitdrukkingen gebruikt. Katalijne probeert juist haar eigen verhalen te bedenken, hoe moeilijk dat ook is.

Het pijnlijkst komt dat naar voren in een knappe scène waarin ze thuiskomt en haar moeder aantreft die voorleest uit het schriftje waar Katalijne haar verhalen in neerpent. Het is een peststreek van haar oudere broer, die het schrift op haar kamer heeft ontdekt. De kinderen luisteren en kijken haar aan, half ongeïnteresseerd, half spottend. Katalijne gaat door de grond. Maar juist hierin schuilt de vrijheid: Treur legt het er niet dik op, maar alleen al het gegeven dat Katalijne zelf verhalen kan verzinnen, betekent dat ze verder kan kijken dan dat ene verhaal dat in de bijbel staat.

Zoals ze opmerkt wanneer haar oma haar wantrouwend vraagt of ze niet te veel leest in verhalenboeken van school: Wat lees je dan eigenlijk? Van vele boeken te maken is geen eind, weet je dat wel? En veel lezen is vermoeiing des vlezes. De bijbel is ook een boek, denkt Katalijne, maar dat is oma vergeten. Ze denkt het. Ze durft het niet uit te spreken, nóg niet.

En zo is er veel wat er nog niet is, maar bijna wel. Katalijne merkt dat haar rokjes te strak zitten en dat ze langzaam uit haar meisjestruijtes barst; ze ontdekt dat ze zelf kan denken en niet alleen haar ouders hoeft te volgen. Ondanks het repeterende karakter is *Dorsvloer vol confetti* een geslaagde coming of age-roman.

Joost de Vries